

OBITUARIES AND MEMORIES / POŻEGNANIA I WSPOMNIENIA

Język, logika i życie społeczne

Wspomnienie o profesor Barbarze Stanosz (1935–2014)

Bibliografia prac Barbary Stanosz

Barbara Stanosz urodziła się w Warszawie 8 stycznia 1935 roku. Zmarła tamże 7 czerwca 2014 roku. Studiowała filozofię na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1952–1957, specjalizując się w logice pod kierunkiem Tadeusza Kotarbińskiego i Romana Suszki. Tytuł magistra uzyskała w 1957 roku na podstawie pracy *O przekładach systemów dedukcyjnych z języków wielotypikalnych na jednotypikalne*. Doktorat pt. *Funkcje znaczeniowe wyrażen w ujęciu logiki formalnej* obroniła w 1965 roku, a jej promotorem był Roman Suszko. Specjalizowała się w semiotyce logicznej języków naturalnych. Przez cały czas swej akademickiej aktywności podkreślała, że jest belfrem. Można przystać na tę autodeskrypcję, przy założeniu totalnego rozumienia przywołanego terminu. Barbara Stanosz była znakomitym nauczycielem, autorką najpopularniejszych i najbardziej przystępnych podręczników wprowadzających w arkana logiki, ale także niezwykle płodnym tłumaczem literatury przedmiotu, twórczym i oryginalnym badaczem, a co najważniejsze: osobą żywo reagującą na życie społeczne i wszelkie dotykające go aberracje. Całą jej twórczość można podzielić na kilka dominujących obszarów: (a) niestrudzone publikowanie podręczników i materiałów dydaktycznych (jej *Ćwiczenia z logiki* ogłoszono drukiem aż szesnaście razy¹, podręcznik *Logika dla humanistów* doczekał się ośmiu edycji, zaś wcześniejszy podręcznik — *Zarys logiki dla bibliotekoznawców* — trzech)²; (b) trudno policzalne³ przekłady kanonicznej literatury filozoficznej XX wieku,

¹ Z tego co wiem, żadna inna publikacja z zakresu filozofii czy logiki nawet nie zbliżyła się do tego bezdyskusyjnego sukcesu wydawniczego.

² Każdorazowo są to rekordy wydawnicze w zakresie szeroko pojmowanej filozofii — obejmującej logikę formalną. Żadne inne wydawnictwa filozoficzne ogłaszane w języku polskim nie doczekały się tak licznych wydań czy sumarycznie liczonych nakładów.

³ Wspomnieniu niniejszemu towarzyszy obszerna bibliografia ważniejszych prac ogłoszonych przez Barbarę Stanosz.

bez których to translacji humanistyka w Polsce, zwłaszcza w zakresie anglosaskiego piśmiennictwa metodologicznego, byłaby niewyobrażalnie uboższa; (c) autorskie prace z zakresu teorii języka naturalnego — pełne nowatorskiego, nonkonformistycznego podejścia do problematyki analizowania i rozumienia teorii języka naturalnego⁴; (d) problematyka aksjologiczna dotycząca obecności w życiu społecznym arbitralnych, a jednocześnie niedostatecznie uzasadnionych rozstrzygnięć aksjologicznych forsowanych w życiu społecznym przez promotorów antyirracjonalizmu rozumianego na sposób wypracowany przez Kazimierza Ajdukiewicza. Z całkowitą pewnością najważniejszym z wzmiankowanych obszarów aktywności zawodowej Barbary Stanosz jest filozofia języka, choć bardziej adekwatnym określeniem — w kontekście jej aktywności badawczej — jest: teoria języka. Teoria języka naturalnego, gdyż opracowywała, przekładała, omawiała, a co najważniejsze — rozwijała w tym zakresie — prace nie tylko filozofów, ale także językoznawców, logików, informatyków, psychologów, socjologów i biologów. To Barbara Stanosz wprowadziła do polskiej humanistyki kanoniczną dla współczesnej pragmatyki logicznej pracę Herberta Paula Grice'a, *Logika a konwersacja*, dotyczącą maksym konwersacji, czyli tak zwanej implikatury konwersacyjnej — zagadnienia podejmowanego później przez wielu innych polskich autorów pracujących w nurcie filozofii analitycznej.

Niepodobieństwem jest, w krótkim wspomnieniu, wskazywać na ważniejsze osiągnięcia badawcze czy choćby pobieżnie omawiać całokształt twórczości profesora Stanosz. W tym miejscu ograniczę się do rekomendowania dwóch źródeł internetowych oraz ogłoszenia bibliografii jej prac badawczych.

Połączone biblioteki Instytutu Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk oraz Polskiego Towarzystwa Filozoficznego przechowują fragmenty księgozbioru odziedziczonego po Barbarze Stanosz. Jego zawartość można przeglądać tutaj: <http://archiwum.wfis.uw.edu.pl/bibfis/zasoby-i-zrodla/katalogi/katalog-kolekcji-ksiazek-odziedziczonych/ksiegozbiór-prof-barbary-stanosz/>. Najlepszą formą wspomnienia profesora Barbary Stanosz jest wsłuchanie się w jej głos i sposób argumentacji: <https://www.youtube.com/watch?v=wJ4ShmeGMw8&feature=share>. Jest to ostatnia publiczna wypowiedź profesora Stanosz.

---

⁴ Barbara Stanosz nawoływała do konsekwencji w stosowaniu narzędzi wypracowanych we współczesnej logice i metodologii nauk w odniesieniu tak do reformowania języka naturalnego, jak i bazującego na nim życia społecznego. Świetną ilustracją wzmiankowanej tendencji jest artykuł *Gramatyka i ortografia a logika*, wieńczący jej autorski tom *Logika języka naturalnego*, ogłoszony pierwotnie — w oszczędniejszej wersji — w prasie wysokonakładowej pod wielce sugestywnym tytułem *Ortografia na bakier z logiką*.

BIBLIOGRAFIA PRAC BARBARY STANOSZ⁵

1962

Marković, M. *Formalizm w logice współczesnej*. (Przyg. do druku B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

1964

Stanosz, B. Formalne teorie zakresu i treści wyrażań. *Studia Logica*, 15, 37–47.

1965

Achmanow, A. *Logika Arystotelesa*. (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Nagel, E. & Newman, J. R. *Twierdzenie Gödla*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stanosz, B. Modalność a identyczność. [Rec. Wilson, N. L., *Modality and identity: a defense*]. *Studia Filozoficzne*, 4, 162–164.

Stanosz, B. Znaczenie i oznaczanie a paradoks intensjonalności. *Studia Filozoficzne*, 1, 19–48.

Suszko, R. *Wykłady z logiki formalnej* (cz. 1). (Przyg. do druku B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

1966

Stanosz, B. The problem of intensionality. *Studia Filozoficzne*, 3, 240–245.

1967

Lanczos, C. *Albert Einstein i porządek wszechświata*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Newsom, C. W. *Istota matematyki. Pojęcie teorii matematycznej*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stanosz, B. Własność i zbiór. *Studia Filozoficzne*, 2, 95–107.

1968

Arbib, M. A. *Mózg: maszyna i matematyka*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Hempel, C. G. *Podstawy nauk przyrodniczych*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne.

1969

Quine, W. V. O. *Z punktu widzenia logiki. Eseje logiczno-filozoficzne*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stanosz, B. Słowo wstępne. W: W. V. O. Quine. *Z punktu widzenia logiki. Eseje logiczno-filozoficzne* (s. VII–XXIV). (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

1970

Marciszewski, W. (Red.). *Mała encyklopedia logiki*. Wrocław–Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. (Wyd. 2 uzupełnione i zmienione: 1988). Hasła encyklopedyczne autorstwa B. Stanosz: 1. dziedzina relacji; 2. funkcja; 3. homomorfizm relacji; 4. identyczność; 5. iloczyn kartezjański zbiorów; 6. iloczyn względny relacji; 7. izomorfizm relacji; 8. klasa abstrakcji; 9. konwers relacji; 10. obraz zbioru wedle relacji; 11. para nieuporządkowana;

⁵ Opracowanie bibliografii: Renata Trela i Grzegorz Trela. W bibliografii nie uwzględniono przekładów pojedynczych, rozproszonych artykułów oraz licznych prac publicystycznych, wywiadów i wypowiedzi medialnych Barbary Stanosz.

12. para uporządkowana; 13. paradoks implikacji; 14. pole relacji; 15. relacja; 16. relacja antysymetryczna; 17. relacja asymetryczna; 18. relacja częściowo porządkująca; 19. relacja jednoznaczna; 20. relacja porządkująca; 21. relacja przechodnia; 22. relacja przeciwzwrotna; 23. relacja równoważnościowa; 24. relacja spójna; 25. relacja symetryczna; 26. relacja wzajemnie jednoznaczna; 27. relacja zwrotna; 28. równoliczność zbiorów; 29. twierdzenie Gödla.

Stanosz, B. Formal theories of extension and intension of expressions. *Semiotica*, 2(1), 102–114.

Stanosz, B. O pojęciu języka prelogicznego. *Studia Semiotyczne*, 1, 143–151.

Stanosz, B. The attribute and the class. *Studia Filozoficzne*, 4, 89–95.

1971

Nowaczyk, A. & Stanosz, B. Recenzja z tomów 1–5 „Zagadnień naukoznawstwa” [Rec.]. *Zagadnienia Naukoznawstwa*, 4, 506–523.

Stanosz, B. *Ćwiczenia z logiki*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. (Wyd. 1–16: 1971–2007).

Stanosz, B. Kodeks języka naturalnego. *Studia Semiotyczne*, 2, 195–204.

Stanosz, B. Modyfikacja semantyki [Rec. Wierzbicka, A., *Dociekania semantyczne*]. *Studia Filozoficzne*, 3, 171–173.

Stanosz, B. Problemy definicji prawdy dla języka naturalnego. *Studia Filozoficzne*, 5, 83–91.

Stanosz, B. Własność i zbiór. W: J. Pelc (Red.). *Semiotyka polska 1894–1969* (s. 518–534). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stanosz, B. *Zarys logiki dla bibliotekoznawców*. Cz. 1: *Wybrane zagadnienia logiki formalnej*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. (Wyd. 1–3: 1971–1974).

1972

Lyons, J. *Chomsky*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wiedza Powszechna. (Wyd. 2: 1975).

1973

Stanosz, B. Teoria znaczenia i oznaczania w logice tradycyjnej. W: J. Pelc (Red.). *Studia z historii semiotyki* (s. 61–72; t. 2). Wrocław: Ossolineum.

Stanosz, B. Znaczenie a interpretacja. *Studia Semiotyczne*, 4, 23–33.

1974

Stanosz, B. Meaning and interpretation. *Semiotica*, 11(4), 115–128.

Stanosz, B. Status poznawczy semantyki. *Studia Semiotyczne*, 5, 101–115.

Stanosz, B. W sprawie krytyki teorii języka. *Studia Filozoficzne*, 8, 137–140.

1975

Stanosz, B. O ustalaniu znaczeń wyrażeń nieznanego języka. *Studia Semiotyczne*, 6, 147–155.

1976

Nowaczyk, A. & Stanosz, B. *Logiczne podstawy języka*. Wrocław–Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

1977

Stanosz, B. (Red.). *Lingwistyka a filozofia. Współczesny spór o filozoficzne założenia teorii języka*. (Przeł. B. Stanosz i in). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Stanosz, B. (1977). Wprowadzenie. Próba rewolucji w lingwistyce. W: B. Stanosz (Red.). *Lingwistyka a filozofia. Współczesny spór o filozoficzne założenia teorii języka* (s. 5–22). (Przeł. B. Stanosz i in). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

1978

Copleston, F. C. *Religia i filozofia*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax.

Sapir, E. *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje.* (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Stanosz, B. Some comments on the problem of logical form. *Studia Logica*, 37(1), 79–88.

1979

Stanosz, B. O uzasadnieniu teorii lingwistycznych za pomocą modeli. *Studia Semiotyczne*, 9, 6–9.

1980

Stanosz, B. (Red.). *Język w świetle nauki.* (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Czytelnik.

Stanosz, B. Teorie, modele i dane empiryczne w lingwistyce. *Studia Semiotyczne*, 10, 75–84.

Stanosz, B. Wprowadzenie. W: B. Stanosz (Red.). *Język w świetle nauki* (s. 5–25). (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Czytelnik.

1981

Stanosz, B. Human communication and its explanatory description. *Semiotica*, 33(1–2), 69–72.

1982

Hunter, G. *Meta-logika. Wstęp do metateorii standardowej logiki pierwszego rzędu.* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

1983

Stanosz, B. O kryteriach rozumienia wyrażań. *Studia Filozoficzne*, 5–6, 249–253.

1985

Stanosz, B. Dedukcja a behawiorystyczne pojęcie asercji. *Studia Filozoficzne*, 8–9, 59–65.

Stanosz, B. Theories, models, and emirical data in linguistics. W: J. Pelc i in. (Red.). *Sign, system and function* (s. 383–392). Berlin — New York — Amsterdam: Mouton Publications.

Stanosz, B. *Wprowadzenie do logiki formalnej. Podręcznik dla humanistów.* Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. (Wyd. 1–8: 1985–2006).

1986

Quine, W. V. O. *Granice wiedzy i inne eseje filozoficzne.* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Stanosz, B. Wprowadzenie. W: W. V. O. Quine. *Granice wiedzy i inne eseje filozoficzne* (s. 5–15). (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

1987

Stanosz, B. Problem formy logicznej. W: W. Marciszewski (Red.). *Logika formalna. Zarys encyklopedyczny z zastosowaniem do informatyki i lingwistyki* (s. 226–232). Wrocław–Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Stanosz, B. Rachunek logiczny. W: Z. Cackowski (Red.). *Filozofia a nauka. Zarys encyklopedyczny* (s. 544–553). Wrocław–Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Stanosz, B. Teoria relacji. W: W. Marciszewski (Red.). *Logika formalna. Zarys encyklopedyczny z zastosowaniem do informatyki i lingwistyki* (s. 95–101). Wrocław–Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

1988

Stanosz, B. Sur une propriété mystérieuse de la linguistique moderne. *Langages*, 23, 81–86.

1989

Stanosz, B. O potrzebie badań metafizycznych. *Studia Filozoficzne*, 1, 71–76.

1990

Stanosz, B. Deduction and the concept of assertion. W: E. Żarnecka-Biały (Red.). *Logic counts* (s. 75–81). Dordrecht–Boston–London: Kluwer Academic Publishers.

Stanosz, B. Teoria języka a teoria dedukcji. W: J. Pogonowski & T. Zgółka (Red.). *Struktura logiczna rozumowań lingwistycznych* (s. 76–85). Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

1991

- Lasota, I. *Czy koniec historii?* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Pomost.
 Lasota, I. *Nie ma trzeciej drogi.* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Pomost.
 Stanosz, B. *10 wykładów z filozofii języka.* Warszawa: Uniwersytet Warszawski.
 Stanosz, B. (Red.). *Empiryzm współczesny.* (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
 Stanosz, B. Wprowadzenie. W: B. Stanosz (Red.). *Empiryzm współczesny* (s. 5–12). (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

1992

- Davidson, D. *Eseje o prawdzie, języku i umyśle.* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
 Stanosz, B. (Red.). *Biuletyn Stowarzyszenia na Rzecz Praw i Wolności.* Warszawa: SHEN.
 Stanosz, B. Wprowadzenie. W: D. Davidson. *Eseje o prawdzie, języku i umyśle* (s. V–XVII). (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

1993

- Stanosz, B. (Red.). *Bez dogmatu* (redakcja pierwszych 60 numerów w latach 1993–2002).
 Stanosz, B. (Red.). *Filozofia języka. Fragmenty filozofii analitycznej.* (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Fundacja Aletheia.
 Stanosz, B. *Logika języka naturalnego.* Warszawa: Uniwersytet Warszawski.
 Stanosz, B. Wstęp. W: B. Stanosz (Red.). *Filozofia języka. Fragmenty filozofii analitycznej* (s. 5–8). Warszawa: Fundacja Aletheia.

1994

- Frydman, R., Rapaczyński, A., Earle, J. S. i współprac. *Proces prywatyzacji w Rosji, na Ukrainie i w krajach bałtyckich. Sytuacja gospodarcza, ramy prawne i struktura własności, instytucje nadzoru państwowego, przegląd programów prywatyzacji, początki transformacji przedsiębiorstwa.* Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne — Central European University.
 Stanosz, B. *From a logical point of view.* W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 328–334; t. 1). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
 Stanosz, B. Implikatury i intuicje. W: M. Omyła (Red.). *Nauka i język* (s. 345–350). Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.
 Stanosz, B. Quine Willard van Orman. W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 326–327; t. 1). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
 Stanosz, B. Uwagi do artykułu Renaty Grzegorzycykiej „Opis lingwistyczny a opis logiczny języka”. *Studia Semiotyczne*, 19–20, 49–50.
 Stanosz, B. World and object. W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 335–339; t. 1). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

1995

- Carnap, R. *Logiczna składnia języka.* (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
 Frydman, R. & Rapaczyński, A. *Prywatyzacja w Europie Wschodniej. Czy państwo traci na znaczeniu?* (Przeł. B. Stanosz). Kraków: Znak.
 Stanosz, B. Davidson Donald. W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 93; t. 3). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

- Stanosz, B. Essays on action and events. W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 94–95; t. 3). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Stanosz, B. Inquires into truth and interpretation. W: B. Skarga (Red.). *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku* (s. 96–99; t. 3). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Stanosz, B. Wprowadzenie. W: R. Carnap. *Logiczna składnia języka* (s. XI–XX). (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Stanosz, B. (Red.). *Z punktu widzenia humanizmu*. Warszawa: Stowarzyszenie Wolnego Słowa Dom Księgarski.

1996

- Brandt, R. B. *Etyka. Zagadnienia etyki normatywnej i metaetyki*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia — Wydawnictwo Naukowe PWN.

1997

- Quine, W. V. O. *Na tropach prawdy*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

1998

- Lyons, J. *Chomsky*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Prószyński i S-ka. Wydanie III uzupełnione.
- Quine, W. V. O. *Od bodźca do nauki*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

1999

- Chwedeńczuk, B. & Stanosz, B. (Red.). *Nauka i pseudonauka, filozofia i religia*. Warszawa: Instytut Wydawniczy „Książka i Prasa”.
- Devlin, K. *Żegnaj, Kartezjusz. Rozstanie z logiką w poszukiwaniu nowej kosmologii umysłu*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Prószyński i S-ka.

2000

- Quine, W. V. O. *Z punktu widzenia logiki. Dziewięć esejów logiczno-filozoficznych*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Stanosz B. Bełkot i przesąd. W: J. Pelc (Red.). *Język współczesnej humanistyki* (s. 63–66). Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.
- Stanosz, B. Rozwiązywanie paradoksów. *Studia Semiotyczne*, 25, 27–32.
- Stanosz, B. Słowo wstępne. W: W. V. O. Quine. *Z punktu widzenia logiki. Dziewięć esejów logiczno-filozoficznych* (s. 5–18). (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

2001

- Hempel, C. G. *Filozofia nauk przyrodniczych*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

2002

- Clements, T. *Nauka kontra religia*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Da Capo.
- Quine, W. V. O. *Filozofia logiki*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

2004

- Stanosz, B. *W cieniu Kościoła, czyli Demokracja po polsku*. Warszawa: Instytut Wydawniczy „Książka i Prasa” — Fundacja „Sapere Aude”.

2006

- Quine, W. V. O. *Korzenie ontologii. Wykłady im. Paula Carusa*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Russell, B. *Religia i nauka*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Instytut Wydawniczy Książka i Prasa.
- Stanosz, B. Kazimierza Ajdukiewicza pojęcie racjonalności. W: J. Pelc (Red.). *Sens, prawda, wartość. Filozofia języka i nauki w dziełach Kazimierza Ajdukiewicza, Witolda Doroszewskiego, Tadeusza i Janiny Kotarbińskich, Romana Suszki, Władysława Tatarkiewiczza* (s. 135–140). Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.

Stanosz, B. Roman Suszko na Uniwersytecie Warszawskim. W: J. Pelc (Red.). *Sens, prawda, wartość. Filozofia języka i nauki w dziełach Kazimierza Ajdukiewicza, Witolda Doroszewskiego, Tadeusza i Janiny Kotarbińskich, Romana Suszki, Władysława Tatarakiewicza* (s. 231–236). Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.

Stanosz, B. Wprowadzenie. W: B. Russell. *Religia i nauka* (s. 5–8). Warszawa: Instytut Wydawniczy „Książka i Prasa”.

2007

Carnap, R. *Pisma semantyczne*. (Przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Fundacja Aletheia.

Stanosz, B. Ortografia na bakier z logiką. *Przegląd Tygodniowy*, 7(10), 8–9.

2008

Dennett, D. C. *Odczarowanie. Religia jako zjawisko naturalne*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Stanosz, B. Wprowadzenie. W: D. C. Dennett. *Odczarowanie. Religia jako zjawisko naturalne* (s. 7–18). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

2009

Stanosz, B. Wprowadzenie. W: A. Zabłudowski, *Polemiki filozoficzne* (s. 5–22). (Red. B. Stanosz; przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Fundacja Aletheia.

Zabłudowski A. *Polemiki filozoficzne*. (Red. B. Stanosz; przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Fundacja Aletheia.

2011

Martin, R. M. *W tytule tej książki są dwa błędy. Katalog zagadek, problemów i paradoksów filozoficznych*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Fundacja Aletheia.

2012

Berry, J. & Renner, G. *Śluby milczenia. Nadużywanie władzy za pontyfikatu Jana Pawła II*. (Przeł. B. Stanosz). Warszawa: Czarna Owca.

2013

Hiż H. *Wybór pism*. (Red. B. Stanosz & J. Woleński; przeł. B. Stanosz i in.). Warszawa: Fundacja Aletheia.

Grzegorz TRELA*

---

* Adiunkt w Katedrze Logiki i Metodologii Nauk, Instytut Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. E-mail: trelok@gmail.com.